

L'VIV'S ART METAL AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY: THE URBANISTIC AND STYLISTIC TENDENCIES (ACCORDING TO THE SCULPTOR VOLODYMYR TSISARYK'S WORKS)

Voloshenko Victor, Graduate Student, L'viv National Academy of Arts

The tendencies of the development of the L'viv's art metal, especially the metal sculptural plastics of the early 21st century, are considered in the article. The role of the talented young sculptor's works, who was the graduate of the Lviv V. Tsisaryk National Academy of Arts is studied. The role of urbanistic tendencies in forming the artistically stylish features of modern metal plastic arts is outlined in this work. The basic attention is paid to the metal sculptural compositions of the artist whose creative work is introduced into the scientific art history process for the first time.

Key words: L'viv, art metal at the beginning of the XXI century, Volodymyr Tsisaryk, urbanistic and stylistic tendencies of the creative works.

UDK 745.03(671.672)

L'VIV'S ART METAL AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY: THE URBANISTIC AND STYLISTIC TENDENCIES (ACCORDING TO THE SCULPTOR VOLODYMYR TSISARYK'S WORKS)

Voloshenko Victor, Graduate Student, L'viv National Academy of Arts

The aim of the article. The aim of the article is to study the characteristics of the L'viv's art metal at the beginning of the XXI century, first of all, major trends and artistic and stylistic features of metal sculpture plastic art. The tasks should include: defining the study questions state, the role of the art education and exhibition motion, the detection dynamics and peculiarities of the artistic and stylistic features of metal sculptures in the works of sculptor V. Tsisaryk in the context of urban cultural trends in L'viv.

Research methodology. The base is the art analysis method of the V. Tsisaryk's sculptural works created during the beginning of the XXI century in different areas and sites of L'viv – walking, recreation, and architecture. The advanced version of the study led to the use of an integrated approach using architectural and structural, descriptive, comparative methods.

Results. The combination of art works, technological and art innovations that make V. Tsisaryk's artistic heritage gives grounds to conclude his significant contribution to the urban culture of L'viv, which is different from other artistic experiences of the period. This experience gives the reason, from the standpoint of modern art analysis, to assert the existence of the L'viv sculptural metal school presented by casting art works, which can be considered as the art phenomenon in the European context. The research shows that V. Tsisaryk's artistic legacy corresponds to certain provisions of an innovative concept of «new urbanism». Sculptural metal is increasingly acting as a field of information activity: the best technological advances, functional items and works of art exhibited, have become the object of media attention, museum marketing and promotion.

Novelty. The novelty of the research results is based on the introduction of the new data about the stylistic features of V. Tsisaryk' bronze sculptures and its influence on the formation of the urban trends of the L'viv contemporary art metal.

The practical significance. The practical significance of the publication is caused by the possibility of applying the research results in the scientific research, scientific-educational and artistic-critical activity.

Key words: L'viv, art metal at the beginning of the XXI century, Volodymyr Tsisaryk, urbanistic and stylistic tendencies of the creative works.

Надійшла до редакції 21.10.2017 р.

УДК 7.091.4

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МУЗИЧНИХ ФЕСТИВАЛІВ ВІННИЧЧИНИ

Москвічова Юлія Олександрівна, кандидат мистецтвознавства,
викладач кафедри музикознавства та інструментальної підготовки,
Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського,
м. Вінниця
julia.moskvichova@gmail.com

Стаття присвячена аналізу особливостей розвитку мистецьких процесів на Вінниччині періоду державної незалежності України. Розглянуто тематику міжнародних музичних фестивалів регіону. Виокремлено провідні функції та соціокультурні завдання окремих фестивалів. Досліджено тенденції розвитку фестивального руху Вінниччини від заснування перших акцій до становлення широкомасштабних міжнародних культурно-мистецьких проектів. Визначено роль музичних фестивалів у розвитку культури й мистецтва області.

Ключові слова: фестивалі, Вінниччина, фестивально-конкурсний рух, культурно-мистецькі проекти.

Постановка проблеми. Музичне мистецтво поряд із літературою, живописом та іншими видами мистецтва завжди відображало всі соціальні зрушення, які впродовж своєї історії переживав світ. Із здобуттям Україною державної незалежності культурна галузь опинилась у нових умовах, що вимагали пошуку ефективних способів презентації мистецьких зразків. Тож, починаючи з 1990-х рр. потужного розвитку набуває фестивальний рух, що, на думку науковців, пов'язано, насамперед, із припиненням гастрольної діяльності, налагодженої за радянських часів, а також із процесами регіоналізації та децентралізації, що розпочались у зазначений період. Саме фестиваль стає альтернативою концертному сезону.

Аналіз останніх публікацій. Поширення фестивального руху викликало необхідність його дослідження в культурологічних і мистецтвознавчих працях як європейських, так і вітчизняних учених (О. Дячкова [2], С. Зуєв [3], З. Рось [7], А. Пискач [8], Г. Хрома [12], М. Швед [13] та ін.). Фестивалю вінницького краю присвячено низку наукових розвідок. Передусім, це окремі розділи дисертаційних досліджень мистецтвознавців Т. Бурдейної-Публіки [1], С. Іскри [4]. Зокрема, традиції проведення міжнародного фестивалю органної і камерної музики «Музика в монастирських мурах» проаналізовано у дослідженні С. Іскри. Зародження й початковий етап становлення таких вінницьких музичних фестивалів, як Форум молоді музики «Барви музики ХХ століття. Авангард. Класика. Джаз», Міжнародний фестиваль П. І. Чайковського та Н. Ф. фон Мекк, Мистецький проект «Хорові асамблеї М. Леонтовича» досліджує Т. Бурдейна-Публіка.

Незважаючи на представлений зазначеними науковцями матеріал, його варто доповнити особистими дослідженнями подальшого розвитку фестивалів та їх впливу на сучасне мистецьке «обличчя» Вінниччини.

Мета статті – проаналізувати діяльність провідних музичних фестивалів, дослідити їх динаміку та тенденції розвитку, визначити роль фестивально-конкурсного руху в сучасному розвитку культури й музичного мистецтва на Вінниччині.

Виклад матеріалу дослідження. Як відомо, перші фестивалі виникли ще на початку ХVІІІ ст. в Англії і пов'язувались із церковною музикою. Поступово фестивалі починають проводитись у багатьох країнах центральної Європи, набуваючи світського характеру. В ХХ ст. музичні фестивалі стають широко розповсюдженими і проводяться як міжнародні мистецькі форуми. Кожен фестиваль, що існує сьогодні в Україні, є складовою загальної культурної панорами країни, і формує її культурну ідентичність. Зрештою, фестиваль стає «фактором залучення міста як повноцінного культурного суб'єкту до світового культурного простору, а сам фестиваль набуває значення обов'язкового атрибуту культурного центру» [3; 3].

Фестивалі, як частина мистецького ринку держави, розв'язують низку соціокультурних завдань, а саме: відтворення новітніх зразків музичного мистецтва в Україні; розвиток традицій просвітництва і поширення національної культурної спадщини; розширення інформативних та творчих зв'язків між учасниками; звернення до окремих сторінок національної культури та історії; необхідність і важливість підтримки регіональної культури як складової загальнонаціональної культури України; відродження традицій меценатства, тощо. Під час мистецьких фестивалів відбувається активна взаємодія артиста і глядача. Фестивалі сприяють творчому спілкуванню – висловлюються нові ідеї, створюються нові проекти, учасники фестивалю отримують можливість обміняти досвідом, підвищити власний професійний рівень. Як зазначає Г. Хрома, «кожен фестиваль є потужним каталізатором креативного процесу» [12; 112].

Засновником фестивального руху на Вінниччині була Вінницька обласна філармонія. Ще в 70–80-х рр. ХХ ст. набув слави всесоюзний фестиваль «Зорі над Бугом» (1978–1989 рр.). Новизна ідеї полягала в тому, що концерти фестивалю проходили майже в усіх районних центрах області. Тисячі слухачів із найвіддаленіших містечок і селищ мали змогу особисто поспілкуватися з відомими в Україні і СРСР співаками, кіноакторами, артистами розмовного жанру, учасниками вокально-інструментальних ансамблів та народних колективів. Наприкінці 80–90-х рр. ХХ ст. у Вінниці відбувались музичні фестивалі, що не отримали надалі свого продовження, але відіграли значну роль у процесі соціокультурного розвитку області. Це Моцартівський фестиваль (1986 р.), «Бах та його епоха» (1995 р.), «Амадеус» (1996 р.), «Шопеніана ХХ» (1999 р.), «Бетховенські асамблеї» (2000 р.) [6; 194].

Сьогодні Вінниччина, поряд з іншими регіональними центрами, стала одним із фестивальних осередків країни, заявивши про себе низкою фестивалів та мистецьких проектів, зокрема і музичних, визнаних не лише в Україні, а й в багатьох країнах світу і без яких уже неможливо уявити мистецьке життя міста:

- Фестиваль джазової музики «VINNYTSIA JAZZFEST»;
- Міжнародний фестиваль класичної музики ім. П. І. Чайковського та Н. Ф. Фон Мекк;

- Міжнародний органний фестиваль «Музика в монастирських мурах»;
- Форум молоді музики «Барви музики ХХ сторіччя. Авангард. Класика. Джаз»;
- Мистецький проект «Хорові асамблеї М. Леонтовича»;
- Міжнародний хоровий фестиваль-конкурс ім. П. Муравського;
- Всеукраїнський фестиваль-конкурс кобзарського мистецтва ім. В. Перепелюка «Струни вічності»;
- Міжнародний дитячо-юнацький естрадний конкурс «Музична парасолька»;
- Дитячо-юнацький естрадний фестиваль «Зоряна мрія».

Вінниччина стала місцем проведення таких міжнародних мистецьких фестивалів як «ВІННИЦЯнський» кінофестиваль (комедійного та пародійного кіно), фестиваль лялькових театрів «Подільська лялька», фестиваль народної хореографії «Барвінкове кружало», етнофестивалю «Живий вогонь» тощо. Непересічним і, без сумніву, вражаючим став Перший в Україні оперний фестиваль під відкритим небом «OperaFest-Tulchyn», що відбувся в містечку Тульчин на Вінниччині 45 червня 2017 р.

Одним із перших фестивалів академічного музичного мистецтва на теренах Вінниччини сучасної доби став Міжнародний фестиваль ім. П. І. Чайковського та Н. Ф. фон Мекк (започаткований в 1993 р. як Дні П. І. Чайковського). Як відомо, творчість П. І. Чайковського пов'язана з Україною. Ці зв'язки не переривались протягом усього життя композитора. П. Чайковський був частим і бажаним гостем у таких найпотужніших культурних осередках як Київ, Харків, Одеса. Часто композитор жив у різних куточках України, зокрема і у маєтках друга і благодійниці Н. Ф. фон Мекк у Браїлові та Сьомаках на Поділлі (Вінницька обл.). Відомо, що Н. Ф. фон Мекк опікувалась розвитком національної музичної культури, надаючи значну грошову допомогу Російському музичному товариству; запровадила при Московській консерваторії стипендію фон Мекк. Будучи палкою прихильницею таланту П. Чайковського і дізнавшись про складні моральні й матеріальні умови його життя, Н.Ф. фон Мекк, прагнучи підтримати митця, виплачувала йому щорічну субсидію в розмірі 6 тис. карбованців.

Оскільки П. Чайковський був одним із визначних симфоністів, автори проекту фестивалю мали за мету обов'язкове залучення симфонічних і камерних оркестрів. Фестиваль сьогодні – потужний мистецький проект за участю всесвітньовідомих виконавців та диригентів із Росії, Білорусі, Польщі, Франції, Китаю, Швейцарії, Японії, Вірменії, Грузії, Німеччини, Іспанії, Італії, США, Канади, Ізраїлю, Угорщини, Молдови, Литви, Румунії. Фестиваль дає можливість виступів і вінницьким колективам та виконавцям. Зокрема, серед його постійних учасників вінницькі камерний оркестр «Аркада», камерний хор «Вінниця», оркестр духових інструментів Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Леонтовича; народна артистка України І. Швець (вокал); заслужені артисти України Г. Гусева (скрипка), Н. Векленко (вокал), М. Червоній (вокал); заслужений діяч мистецтв України Г. Курков (фортепіано) та ін. Окремі концерти фестивалю традиційно відбуваються не лише у Вінниці, а й в районних центрах – Гайсині, Бершаді, Жмеринці, Барі, Оратові, Калинівці, Хмільнику, Гнівані, Тульчині, Тростянці, Козятині, Могилів-Подільському, Ладижині.

Така концепція фестивалю дає можливість популяризувати класичне мистецтво і залучати до його здобутків широке коло слухачів. Традиційними стали Браїлівські музичні зустрічі – концерти в залі музею П. І. Чайковського та Н. Ф. фон Мекк, що знаходиться в маєтку фон Мекк у смт. Браїлові.

Щороку організатори фестивалю знаходять нові ідеї та можливості зробити фестиваль ще цікавішим. Так, VII Міжнародний музичний фестиваль ім. П. І. Чайковського та Н.Ф. фон Мекк (2009 р.) відкрився в День Європи на сцені Вінницького українського академічного музично-драматичного театру ім. М. Садовського виконанням симфонічним оркестром Львівської обласної філармонії Симфонії № 9 ре-мінор «Ода до радості» Л. В. Бетховена за участю академічного камерного хору «Вінниця» (м. Вінниця), камерного хору «Глорія» (м. Львів), Хмельницького муніципального камерного хору, солістів із Польщі М. Родек (сопрано), М. Ледзіон (меццо-сопрано), Є. Кнетіг (тенор), Б. Макаль (баритон), О. Рапіти (фортепіано, Україна). Диригенти: В. Родек (Польща), Ю. Бервецький (Україна) [6; 195].

Уперше в рамках фестивалю (2009 р.), завдяки сприянню духовенства Вінницької обл., було реалізовано мистецький проект «Музика в храмах» за участю Академічного камерного хору «Вінниця». В наступні роки цей мистецький проект презентував слухачам вечори органної музики за участю Г. Куркова (м. Вінниця), М. Стефанські (м. Краків, Польща), А. Стрезєвої (Молдова), Ю. Іконнікової (Росія), органного дуету Г. Куркова та Є. Білокопитової (м. Вінниця) й ін.

Починаючи з 2011 р. у рамках зазначеного фестивалю П. І. Чайковського проводиться Регіональний конкурс юних виконавців класичних творів «Жмеринський камертон». Учасників конкурсу оцінює журі, до складу якого входять провідні митці області та учасники фестивалю з різних країн світу, серед яких диригент, піаніст, композитор, доцент Флорентійської консерваторії

С. Раньєрі (Флоренція, Італія, 2011 р.); відома органістка, викладач Петрозаводської консерваторії ім. А. Глазунова Ю. Іконнікова (Москва, Росія, 2012 р.); президент Музичного товариства США, диригент В. Фогель (США-Ізраїль, 2013 р.) та ін.

Невід'ємною частиною подільського мистецького простору став джазовий фестиваль «VINNYTSIA JAZZFEST», започаткований в 1996 р.

Джаз, як мистецтво музичної імпровізації, не можна порівняти ні з класичною, ні з народною музикою. Здійснивши грандіозний шлях і сформувавшись лише за сто років, джаз став універсальною мовою різних континентів, об'єднуючою культурною силою для своїх прихильників у світі незалежно від раси, релігії, етнічного або національного походження.

У м. Вінниці джаз звучав ще в 30-ті рр. XX ст. Тоді при кожному кінотеатрі був оркестр, що грав джазові мелодії перед сеансами. Між оркестрами проводились конкурси на першість міста, району або області. Вже у 1932 р. при кінотеатрі ім. М. Коцюбинського діяв професійний оркестр, що мав назву «Естро-джаз» (естрадний джаз), а у кінотеатрі на Замості грав великий оркестр «Симфо-джаз». На гастролі приїздили джазові колективи з Ленінграду та Московського мюзик-холу. Захоплення імпровізаційною музикою тривало у Вінниці до часу репресій наприкінці 30-х рр. [9]. І тільки в новітню добу (1996 р.) у місті народився фестиваль джазової музики. Ідею молодих джазових музикантів Ю. Шепети і М. Гладецького про створення фестивалю підтримала Вінницька обласна філармонія. Відтоді «Міжнародні дні джазової музики у Вінниці» (з 2012 р. – «VINNYTSIA JAZZFEST») щороку проводяться у вересні.

Восени 2005 р. у місті почав працювати перший суто джазовий колектив Jazz Atmosphere. Його засновники піаніст Д. Пауткін і барабанщик О. Хорєв – послідовники відомих вінницьких музикантів Юрія та Павла Шепети.

Із 2006 р. завдяки партнерським відносинам з обласною державною телерадіокомпанією «Вінтера», всі концерти фестивалю транслюються по регіональному телебаченню та радіо в прямому ефірі і в повному обсязі.

У 2008 р. XIII фестиваль «Міжнародні дні джазової музики у Вінниці», окрім зустрічей з відомими музикантами, презентував публіці новий творчий колектив – вінницький муніципальний естрадно-духовий оркестр «ВінБенд», який створено за підтримки мера міста на початку 2008 р. Колектив складається з найкращих музикантів м. Вінниці; серед них лауреати й переможці різноманітних джазових фестивалів. Художній керівник та головний диригент оркестру – засл. діяч мистецтв України С. Отюгов, директор – А. Ряполов. Завдяки створенню «ВінБенду» з'явилась можливість співпраці вінницьких музикантів із відомими джазовими солістами світу.

У репертуарі колективу класичні та сучасні джазові композиції, твори українських авторів, популярні мелодії радянської й зарубіжної естради, естрадні обробки музики з кінофільмів. За час існування оркестром здійснено понад 300 концертних виступів; у творчому доробку колективу понад 40 концертних програм.

На XV фестивалі (2010 р.) із метою популяризації та розвитку джазового мистецтва на Вінниччині було започатковано щорічний всеукраїнський джазовий конкурс молодих виконавців «Junior Jazz». У конкурсі беруть участь молоді виконавці у віці від 10 до 15 р.

За роки існування фестивалю його учасниками стали кращі колективи і окремі виконавці України та світу. Серед них А. Шилклопер, В. П'єр-Марі, О. Бутман, Н. Смірнова, А. Кондаков, «Хор Турецького», оркестр О. Лундстрема, тріо В. Тарасова (Литва), квартет М. Майса (Німеччина), М. Балат (Польща), Я. Гуннар Хофф (Норвегія), тріо Г. Лундгрена (Швеція), тріо У. Дрехслера (Австрія), квартет Ю. Окамото (Японія); такі зірки американського джазу як Дж. Джонс, Е. Ессіс, квартет А. Бартона, квартет Е. Фостера, тріо С. Честната. Міжнародні творчі проекти: тріо С. Дален (Канада-Данія), квартет Шенгетаї (Зімбабве-Франція), проект «Amine and Hamza» (Польща-Туніс), тріо Ш. Толуї (Іран-Чехія-Словаччина), проект «The Groove Syndicate» (США-Англія-Польща), проект «Руді Бергер Дуо» (Австрія-Бразилія) та ін. [5; 65–66].

Таким чином фестиваль «Міжнародні дні джазової музики у Вінниці» або «VINNYTSIA JAZZFEST», зародившись у 1996 р. пройшов шлях становлення, розвитку, розквіту, зміни формату проведення. Фестиваль, безперечно, надав поштовху розвитку джазового виконавства на Вінниччині, внаслідок чого з'явилися вінницькі джазові колективи, що гідно представляють місто в Україні і за кордоном. Це джазові колективи «Jazz Atmosphere», квартет Р. Кульматицького, муніципальний естрадно-духовий оркестр «ВінБенд». Безсумнівним досягненням фестивалю стало започаткування щорічного всеукраїнського джазового конкурсу молодих виконавців, який створює перспективи подальшого розвитку джазового мистецтва у Вінниці, в Україні та за її межами. Фестиваль за роки свого існування «виріс» до міжнародної масштабної культурологічної акції

широкого міжнародного представництва і презентує слухачам кращі зразки світового джазового мистецтва, залучаючи до скарбниці сучасної музики широке коло її шанувальників.

Характерною ознакою музичного життя стала і поява хорових фестивалів. Хорове мистецтво протягом століть залишається основою розвитку музичної культури українського народу і є одним з найбільш досконалих і доступних видів музикування. Хорове мистецтво на Вінниччині має славі традиції, пов'язані з іменами П. Ніщинського, К. Стеценка, Г. Давидовського, Р. Скалецького, блискучого хормейстера, нашого сучасника П. Муравського. Та, безумовно, у яскравому сузір'ї українських музикантів і композиторів, сяє ім'я Миколи Дмитровича Леонтовича, який, народившись і перебуваючи впродовж свого життя в різних містечках Поділля, справив величезний вплив на розвиток хорового мистецтва Вінниччини. В Тульчині, Немирові та Вінниці ним були організовані хорові капели, які успішно пропагували хорову культуру.

Сьогодні, вшановуючи пам'ять славетного композитора, на Вінниччині проводиться і вже став традиційним міжнародний мистецький проект «Хорові асамблеї М. Леонтовича», започаткований 2003 р., коли було проведено Перший регіональний фестиваль хорової музики ім. М. Леонтовича. В 2008 р. фестиваль реорганізовано в «Хорові асамблеї М. Леонтовича». Цей мистецький проект включає фестиваль хорового мистецтва і Всеукраїнський конкурс композиторів на кращий хоровий твір. В Асамблеях беруть участь професійні, аматорські та дитячі хорові колективи України та зарубіжжя. Концертний репертуар колективів складають твори М. Леонтовича, а також музика композиторів доби М. Леонтовича та зразки музики тієї країни, яку представляють виконавці.

У рамках Першого проекту «Хорових асамблей» відбулось 10 концертів за участю камерного хору «Галицькі передзвони» (худ. кер. – І. Дем'янець), Львівського камерного хору Gloria (худ. кер. – В. Сивохіп), Саратівського губернського театру хорової музики (худ. кер. – Л. Ліцова), хору з Польщі «Cappella Musicae Antiquae Orientalis», у виконанні якого прозвучали твори Д. Бортнянського, М. Березовського, А. Архангельського, С. Давидова, П. Чайковського, П. Чеснокова, а також Вінницького академічного камерного хору «Вінниця» (худ. кер. – нар. артист України, проф. В. Газінський), хорових колективів Вінницького училища культури і мистецтв ім. М. Леонтовича (вокальні ансамблі «Бревіс» під керівництвом Я. Кушки, «Перлина» під керівництвом Т. Драченко, «Мальви» під керівництвом Х. Давидовської та хор училища під керівництвом О. Бабошиної). В окремому концерті взяли участь дитячі хорові колективи Вінниці та Житомира.

Пам'яті М. Леонтовича приурочено і низку обласних мистецьких свят і фестивалів. Це – обласний фестиваль хорового мистецтва «Співає Поділля Леонтовича», «Криниця Леонтовича – пісенне джерело» (Теплицький район), «В серці вічно Леонтовича пісні» (Немирівський район), «Дударик» (Тульчинський район) та ін.

Серед видатних постатей Вінниччини, які прославляють хорове мистецтво, стоїть ім'я Героя України, народного артиста України, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка, професора П. Муравського. В 2010 р. було засновано щорічний Міжнародний фестиваль хорового співу ім. П. Муравського, що проходить в його рідному с. Дмитрашківка (Піщанський р-н, Вінницької обл.) за номінаціями: академічні мішані хори, дитячі хорові колективи, українські народні хори та фольклорні ансамблі.

У рамках Першого фестивалю відбулися науково-практична конференція «Хорова школа П. Муравського й розвиток традиції українського акапельного хорового співу на сучасному етапі», майстер-клас П. Муравського («Робота зі зведеним хором за програмою концерту-презентації»). Участь у фестивалі взяли хорові колективи з Києва, Вінниці, Умані, Кіровограда, Росії, Молдови, Придністров'я та Польщі. Почесним головою журі був сам маестро – П. Муравський, головою журі – А. Авдієвський.

І найновітнішою родзинкою Вінниччини можна вважати зародження Першого оперного фестивалю «Operafest-Tulchyn», що відбувся в містечку Тульчин на Вінниччині 4-5 червня 2017 р. Фестиваль проходив на території Палацу Потоцьких, збудованому у XVIII ст. Особливою цінністю фестивальної програми, за словами І. Френкель – арт-директора фестивалю, стало те, що за два дні було презентовано дві українські опери! Адже, на жаль, українські опери майже не ставлять в оперних театрах. У перший день презентовано оперу «На Русалчин Великдень» М. Леонтовича, а в другий – «Алкід» Д. Бортнянського [11].

Фестиваль поділено на чотири блоки. Перший під назвою «Гала-опера» відкрили Галицький академічний хор, камерний хор «Глорія» і Симфонічний оркестр Львівської філармонії, зведені під орудою В. Сивохіпа. Поступово долучився українсько-світовий квартет солістів у складі: С. Соловій (Італія), О. Кабассо (США), М. Лаба (Угорщина) та В. Понайда (Львів). Під орудою німецького диригента П. Маркса вони представили слухачам світові хіти опери й оперети [11].

Другий блок став даниною пам'яті вінничан великому землякові М. Леонтовичу. До 140-річчя від дня його народження у концертному виконанні солістів, камерних оркестру «Аркада» й камерного хору «Вінниця» з костюмами й хореографією прозвучала його опера «На Русалчин Великдень», яку, доречі, композитор писав саме в Тульчині. За диригентським пультом стояв славетний М. Скорик, який майже чотири десятиліття тому здійснив ґрунтовну редакцію цієї поетичної музичної казки.

У третьому блоці розгорнулося справжнє оперне дійство: солісти, хор і симфонічний оркестр Оперної студії Національної музичної академії ім. П.І. Чайковського представили комічну оперу Д. Россіні «Пробний камінь». Програму фестивалю продовжило лазерне шоу, що супроводжувало «Carmina Burana» К. Орфа, «вогняний танок» із факелами від команди «East fire-show» з Харкова та перегляд кіноверсії мюзиклу «Привид опери» Е. Л. Веббера.

Другий день фестивалю презентував ексклюзивну постановку мюзиклу Д. Стейнмана «Танець вампірів» (диригент В. Сивохіп); концертний показ опери «Кармен» Жоржа Бізе і українську оперу «Алкід» Д. Бортнянського.

З-поміж серії численних аналогічних імпрез open air, які набирають обертів в Україні, «Operafest-Tulchyn» став першим удалим проектом, покликаним відроджувати любов до оперного жанру широкої слухацької аудиторії, а також привертати увагу до світової перлини класичної архітектури – палацу Потоцьких та повернути містечку Тульчин славу культурно-мистецької перлини Поділля.

Висновки. Таким чином, сучасна Вінниччина є краєм із потужним фестивально-конкурсним рухом, що зародившись у 70-х рр. ХХ ст. і активізувавшись із набуттям державної незалежності держави, став фактором залучення міста до світового культурного простору. Міжнародні фестивалі музичного мистецтва мають міцні міжнародні зв'язки, виконують функцію комунікації регіональних та світових креативних еліт, саме вони стали рушійною силою процесу розвитку мистецтва в сучасному культурному просторі Вінниччини. Розвиваючи міжкультурні діалоги, фестиваль є не лише мистецьким заходом, а й потужним соціальним явищем. Провідні культурно-мистецькі проекти і надалі продовжують свій розвиток на теренах Поділля, пропагуючи як національне, так і світове мистецтво.

Список використаної літератури

1. *Бурдейна-Публіка Т.* Становлення і розвиток професійних форм музичного життя Вінниччини як складової культури Подільського краю : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 – «Теорія та історія культури» / Т. Бурдейна-Публіка. – Львів, 2009. – 22 с.
2. *Дьячкова О.* Фестивальні палімпсести [Електронний ресурс] / О. Дьячкова // Критик. – 2001. – № 10 (48). – Режим доступу: www.kritiki.net/.../festivalni-palimpsesti-chastina.
3. *Зуєв С.* Сучасний культурний простір та семіотика музичного фестивалю (на матеріалах Харкова) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 – «Теорія та історія культури» / С. Зуєв. – Харків, 2007. – 20 с.
4. *Іскра С. І.* Соціокультурна діяльність Римо-католицької Церкви у контексті духовної культури Поділля: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 – «Теорія та історія культури» / С. І. Іскра. – Львів, 2010. – 22 с.
5. *Москвіцова Ю. О.* Джазовий фестиваль «VINNYTSIA JAZZFEST» у культурному житті Вінниччини кінця ХХ – початку ХХІ ст.: динаміка розвитку / Ю. О. Москвіцова // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія: «Мистецтвознавство» / [за ред. О. С. Смоляка]. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. – № 2 (вип. 35). – С. 60–69.
6. *Москвіцова Ю. О.* Фестивально-конкурсний рух на Вінниччині : динаміка розвитку / Ю. О. Москвіцова // Культура і сучасність : альманах. – Київ : Міленіум, 2014. – № 1. – С. 192–197.
7. *Рось З. П.* Діяльність міжнародних джазових фестивалів як показник основних тенденцій розвитку джазового фестивального руху в Україні в період 1990–2012 рр. / З. П. Рось // Галичина : наук. і культур.-просвіт. краєзнав. часопис. – Івано-Франківськ, 2013. – Ч. 22-23 : До 85-річчя акад. В. Грабовецького. – С. 523–530.
8. *Пискач А.* Фестивальний рух у культурному житті України кінця ХХ – початку ХХІ ст.: нефольклорні тенденції / А. Пискач // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне : РДГУ, 2011. – Вип. 17, т. 2. – С. 90–93.
9. *Про вінницький джаз 1930-х років* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://i-vin.info/news/pro-vinnytskyu-dzhaz-1930-kh-rokiv-2040>.
10. *Семко О.* ХІІ фестиваль «Міжнародні дні джазової музики у Вінниці» / О. Семко // Независимый курьер. – 2007. – 29 авг. – С. 5.
11. *Сікорська І.* Пробний камінь у Тульчині [Електронний ресурс] / І. Сікорська. – Режим доступу : <http://knmau.com.ua/2017/06/30/tulchyn/#more-4687>.
12. *Хрома Г.* Фольклорні фестивалі України і проблеми сценічного втілення фольклору / Г. Хрома // Вісник КНУКіМ : зб. наук. пр. – Київ, 2002. – Вип. 6. – С. 107–113.
13. *Швед М. Б.* Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики в Україні на новому етапі (1990–2005 рр.): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.01 – «Теорія та історія культури» / М. Б. Швед; Львів. держ. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів, 2006. – 20 с.

References

1. *Burdeyna-Publika T.* Stanovlennya i rozvytok profesiynykh form muzychnoho zhyttya Vinnychchyny yak skladovoyi kul'tury Podil'skoho krayu : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva : 26.00.01 – «Teoriya ta istoriya kul'tury» / T. Burdeyna-Publika. – L'viv, 2009. – 22 s.
2. *D'yachkova O.* Festyval'ni palimpsesty [Elektronnyy resurs] / O. D'yachkova // Krytyk. – 2001. – № 10 (48). – Rezhym dostupu : www.kritiki.net/.../festivalni-palimpsesti-chastina.
3. *Zuyev S.* Suchasnyy kul'turnyy prostir ta semiotyka muzychnoho festyvalyu (na materialakh Kharkova) : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva : 17.00.01 – «Teoriya ta istoriya kul'tury» / S. Zuyev. – Kharkiv, 2007. – 20 s.
4. *Iskra S. I.* Sotsiokul'turna diyal'nist' Rymo-katolyts'koyi Tserkvy u konteksti dukhovnoyi kul'tury Podillya : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva : 26.00.01 – «Teoriya ta istoriya kul'tury» / S. I. Iskra – L'viv, 2010. – 22 s.
5. Moskvichova Yu. O. Dzhazovyy festyval' «VINNYTSIA JAZZFEST» u kul'turnomu zhytti Vinnychchyny kintsya XX – pochatku XXI st.: dynamika rozvytku / Yu. O. Moskvichova // Nauk. zap. Ternop. nats. ped. un-tu im. V. Hnatyuka. Seriya: Mystetstvoznavstvo / [za red. O. S. Smolyaka]. – Ternopil' : Vyd-vo TNPU im. V. Hnatyuka, 2016. – № 2 (vyp. 35). – S. 60–69.
6. *Moskvichova Yu. O.* Festyval'no-konkursnyy rukh na Vinnychchyni : dynamika rozvytku / Yu. O. Moskvichova // Kul'tura i suchasnist' : al'manakh. – Kyiv : Milenium, 2014. – № 1. – S. 192–197.
7. *Ros' Z.P.* Diyal'nist' mizhnarodnykh dzhazovykh festyvaliv yak pokaznyk osnovnykh tendentsiy rozvytku dzhazovoho festyval'noho rukhu v Ukraini v period 1990–2012 rr. / Z. P. Ros' // Halychyna : nauk. i kul'tur.-prosvit. krayeznav. chasopys. : Do 85-richchya akad. Volodymyra Hrabovets'koho. – Ivano-Frankiv's'k, 2013. – Ch. 22–23. – S. 523–530.
8. *Pyskach A.* Festyval'nyy rukh u kul'turnomu zhytti Ukrayiny kintsya XX – pochatku XXI st.: nefol'klorni tendentsiyi // Ukrayins'ka kul'tura: mynule, suchasne, shlyakhy rozvytku: zb. nauk. pr. Rivnen. derzh. humanit. un-tu. – Rivne : RDGU, 2011. – Vyp. 17, t. 2. – S. 90–93.
9. *Pro vinnys't'kyy dzhaz 1930-kh rokiv* [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://i-vin.info/news/pro-vinnys't'kyy-dzhaz-1930-kh-rokiv-2040>.
10. *Semko O.* XII festyval' «Mizhnarodni dni dzhazovoi muzyky u Vinnytsi» / O. Semko // Nezavysymy kur'er. – 2007. – August 29. – S. 5.
11. *Sikors'ka I.* Probnyy kamin' u Tul'chyni [Elektronnyy resurs] / I. Sikors'ka. – Rezhym dostupu : <http://knmau.com.ua/2017/06/30/tulchyn/#more-4687>.
12. *Khroma H.* Fol'klorni festyvali Ukrayiny i problemy stsenichnoho vtillennya fol'kloru / H. Khroma // Visnyk KNUKiM : zb. nauk. pr. – Vyp. 6. – Kyiv, 2002. – S. 107–113.
13. *Shved M. B.* Tendentsiyi rozvytku mizhnarodnykh festyvaliv suchasnoyi muzyky v Ukraini na novomu etapi (1990–2005 rr.) : avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznavstva : 17.00.01 – «Teoriya ta istoriya kul'tury» / M. B. Shved ; L'viv. derzh. muz. akad. im. M. V. Lysenka. – L'viv, 2006. – 20 s.

MODERN TRENDS OF THE VINNYTSIA REGIONAL MUSIC FESTIVALS

Moskvichova Yuliia, Ph.D.,

Professor of Musicology Department and Instrumental Training,
Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsiubynsky

The article is devoted to the analysis of the peculiarities of the artistic processes development in the Vinnytsia region during the period of Ukraine's independence. The theme of international music festivals of the region has been examined. The core functions and socio-cultural tasks of individual music festivals have been singled out. The development tendencies of the festival movement of the Vinnytsia region from the launching of the very first acts to the establishment of the large-scale international cultural and art projects have been analyzed. The role of the music festivals in the development of art and culture of the region has been determined.

Key words: festivals, Vinnytsia region, festival-competition movement, cultural and artistic projects.

UDC 7.091.4

MODERN TRENDS OF THE VINNYTSIA REGIONAL MUSIC FESTIVALS

Moskvichova Yuliia, Ph.D.,

Professor of Musicology Department and Instrumental Training,
Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsiubynsky

The aim of the article is to analyze the activities of the leading music festivals, to study their dynamics and development trends, to determine the role of the festival-competition movement in the contemporary development of culture and musical art in the Vinnytsia region.

Research methodology. Proliferation of the festival movement caused the necessity of its study in culturological and art studies works. The article uses scientific works of such Ukrainian researchers as O. Dyachkov S. Zuev, G. Chroma, M. Shved. The abstracts and separate sections of the dissertation research by T. Burdeina-Public and S. Iskra, as well as periodicals, newspaper articles and electronic resources have been used.

Results. It is established that the international music festivals such as «Choir Assemblies of M. Leontovych», «International festival named after P. I. Tchaikovsky and N. F.von Meck», P. Muravsky Choir Festival Competition,

VINNYTSIA JAZZFEST and opera festival «Operafest-Tulchyn» have strong international bonds and serve as communication links between regional and world creative elites. Their creative activity has become the driving force of art development in the modern cultural sphere of the Vinnytsia region. By developing intercultural dialogue, the festival has become both an artistic event and a powerful social phenomenon.

Novelty. The tendencies of the music festivals development in the socio-cultural space of the Vinnytsia region at the present stage are studied thoroughly. Their influence on the modern artistic «face» of the Vinnytsia region has been outlined.

The practical significance. The results presented in the article will be useful for further research of art historians on regional cultural and art processes as well as festival-competition movement.

Key words: festivals, Vinnytsia region, festival-competition movement, cultural and artistic projects.

Надійшла до редакції 29.10.2017 р.

УДК 687:658.84

МІЖНАРОДНИЙ ВИСТАВКОВИЙ ПРОЕКТ «KYIV FASHION» ЯК ОДНА З ФОРМ ПОШИРЕННЯ МОДНИХ ІННОВАЦІЙ ВІТЧИЗНЯНОЇ ФЕШН-ІНДУСТРІЇ

Ясинська Олена Георгіївна, старший викладач кафедри шоу-бізнесу і індустрії моди, Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
elena@homeland.com.ua

Статтю присвячено дослідженню сучасного стану, напрямів діяльності та динаміки розвитку міжнародного виставкового проекту «Kyiv Fashion». Проаналізовано історіографію проблеми, розглянуто історію розвитку демонстраційних форумів у сфері вітчизняної фешн-індустрії, досліджено напрями роботи та цільові завдання, які виконує «Kyiv Fashion» як платформа для поширення модних інновацій, вивчено методи організації й проведення заходу. Наголошено, що основною метою форуму є популяризація товарів та послуг вітчизняної легкої промисловості і текстилю, розповсюдження відомостей про українські дизайнерські школи.

Ключові слова: «Kyiv Fashion», виставкова діяльність, індустрія моди, модний асортимент.

Постановка проблеми. Сучасна виставкова діяльність у сфері легкої і текстильної промисловості в Україні посідає одне з найважливіших місць не лише у галузі вітчизняної економіки, а й є важливою культурно-мистецькою подією у житті української індустрії моди. Демонстраційні форуми позитивно впливають на вітчизняне виробництво, активізують внутрішню торгівлю, в умовах безвізового режиму привертають увагу іноземних компаній до продукції українського виробника, сприяючи зміцненню міжнародних культурних та комерційних зв'язків. Одним із найавторитетніших форумів у царині легкої і текстильної промисловості України є міжнародний виставковий проект із багаторічним досвідом проведення – «Kyiv Fashion».

Необхідність вирішення проблем, пов'язаних із прогнозуванням попиту на модний асортимент, його оновлення і поширення шляхом взаємодії підприємств легкої промисловості та індустрії моди, важливість виявлення талановитої мистецької молоді серед сучасних дизайнерів-початківців зумовлює актуальність публікації.

Метою статті є дослідження стану, напрямів діяльності та динаміки розвитку «Kyiv Fashion» як ацени для професійного спілкування вітчизняних та зарубіжних виробників легкої і текстильної промисловості, представників дизайнерських шкіл.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що стан, проблеми та прогнози розвитку виставкової діяльності в Україні неодноразово обговорювалися фахівцями різних галузей суспільних наук. Зокрема, такими вітчизняними експертами-економістами як Антоненком І., Дупляк Т. [1; 74–78], Підгрушним Г., Пекарем В., Денисенком О. [4], [5; 41–49], Хінціцькою А., Коваль О. [7; 182–188]. Утім, науковці розглянули лише актуальні економічні складові зазначеної теми, залишаючи поза увагою питання розвитку виставкової діяльності у сфері індустрії моди.

Мистецький та культурологічний аспекти проблеми порушено у публікаціях Лагоди О. [2; 20–26], Овчарека В., Омельченка Г. [3; 157–162], Сьомкіна В. [6; 32–37] Водночас науковий аналіз роботи міжнародного виставкового проекту «Kyiv Fashion» залишився поза увагою дослідників і представлений нами у публікації вперше.

Виклад основного матеріалу. Організація та проведення в Україні виставкових заходів має багаторічну історію. Ще з XVI ст. вагомим поширенням набула ярмаркова діяльність. Найважливіші з ярмарків проводилися у Києві (Контрактний), Харкові (Хрещенський), Полтаві (Іллінський), Кролівці (Воздвиженський). З другої пол. XIX ст. влаштування сільськогосподарських та промислових